

слова, які є складниками барокового образу саду. Візуалізацію проводимо за допомогою онлайн-сервісів Word it Out, Word Cloud Generation, WordArt тощо.

Висновки. Запропоновані завдання з курсу давньої української літератури покликані підвищувати медіакультуру першокурсників через розвиток умінь і навичок шукати, опрацьовувати, виробляти, передавати інформацію та усвідомлено її сприймати.

Список використаних джерел:

1. Ковальчук Н. Символічний лад українського бароко. *Наукові записки НаУКМА : Теорія та історія культури*. 2001. Т. 19. С. 27–30.
2. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) / за ред. Л. Найдьоновой, М. Слюсаревського. Київ, 2016. 16 с.
3. Сазонова Л. Жанр вертоградів у східнослов'янському літературному бароко. *Українське літературне бароко*. Київ, 1987. С. 76–108.
4. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. *Освіта.UA*. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/65039/ (дата звернення 26.03.2024).

References:

1. Kovalchuk N. Symbolichni lad ukrainskoho baroko. *Naukovi zapysky NaUKMA : Teoriia ta istoriia kultury*. 2001. T. 19. S. 27–30.
2. Kontsepsiia vprovadzhenia mediaosvity v Ukraini (nova redaktsiia) / za red. L. Naidonovi, M. Sliusarevskoho. Kyiv, 2016. 16 s.
3. Sazonova L. Zhanr vertogradiv u skhidnoslovianskomu literaturnomu baroko. *Ukrainske literaturne baroko*. Kyiv, 1987. S. 76–108.
4. Standart vyshchoi osvity za spetsialnistiu 035 «Filolohiia» haluzi znan 03 «Humanitarni nauky» dlia pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity. *Osvita.UA*. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/65039/ (data zvernennia 26.03.2024).

ЖИХОРСЬКА Оксана³⁵

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна

ORCID: [0000-0001-9722-3160](https://orcid.org/0000-0001-9722-3160)

E-mail: oksanazhykhorska@knu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ

Використання технологій штучного інтелекту в підготовці майбутніх учителів історії може оптимізувати різні аспекти діяльності викладача, зокрема підготовку до навчальних занять, розроблення методичного забезпечення, оцінювання навчальних досягнень студентів. Такі технології можуть допомогти в аналізі навчальної інформації, створенні візуального контенту, індивідуалізації навчання, організації інтерактивного навчання та гейміфікації освітнього процесу. Однак виникають проблеми щодо виконання студентами робіт за допомогою штучного інтелекту, а перед викладачами постає завдання з їх ідентифікації, що потребує впровадження політики

---

³⁵ ©ЖИХОРСЬКА Оксана (ZHUKHORSKA Oksana)

доброчесного використання штучного інтелекту в освіті й модифікації засобів контролю навчальних досягнень студентів. Інтеграція в освітнє середовище технологій з використанням штучного інтелекту вважається перспективною та сприятиме оптимізації роботи викладачів і підвищенню якості навчання.

***Ключові слова:** штучний інтелект, вища освіта, оптимізація роботи викладача, майбутні вчителі історії.*

***Use of Artificial Intelligence Technologies in the Training of Future History Teachers.** The use of artificial intelligence (AI) technologies in training future history teachers can optimize various aspects of teaching, including lesson preparation, creation of methodological materials, student assessment. AI tools can aid in information analysis, visual content generation, individualized learning programs, organization of interactive teaching, and gamification of the educational process. However, challenges such as detecting students works created by AI arise and identification this works by teacher, necessitating the implementation of ethical policies for AI use in education and modifications to student achievement assessment tools. The integration of AI technologies into the educational environment is seen as promising and can help to optimize the work of teachers and improve the quality of learning.*

***Keywords:** Artificial Intelligence, Higher Education, Optimization of Teacher's Work, Future History Teachers.*

Вступ. Штучний інтелект (далі – ШІ) як один з найголовніших технологічних трендів світу впливає на різні аспекти діяльності людини. Використання ШІ відкриває нові можливості та змінює традиційні підходи до виробничих процесів у різних галузях (медицина, технології, фінанси, освіта, державна безпека), а також створює нові виклики щодо відповідального та етичного використання ШІ. Стрімкий прогрес технологій ШІ також трансформував процес навчання й викладання. Зарубіжні дослідники зазначають, що навчання за допомогою ШІ змінить освіту [6]. До професій, на які найбільше впливає розвиток ШІ, належать всі педагогічні професії, зокрема, «різноманітні викладачі закладів вищої освіти, такі як викладачі англійської мови та літератури, іноземної мови та літератури, а також викладачі історії» [2]. Використання технологій ШІ в освіті безпосередньо вплинуло на зміст і структуру професійної педагогічної діяльності та створило можливості її оптимізації.

Нині вже виникла потреба в підготовці фахівців, зокрема викладачів, учителів, вихователів, готових використовувати ШІ на робочому місці. Програми підготовки вчителів здебільшого містять освітні компоненти, які відповідають за формування і розвиток ШІ-компетентності та інтеграцію ШІ у педагогічну діяльність [4]. Використання ШІ в підготовці майбутніх учителів історії має значний потенціал для оптимізації праці викладачів, забезпечення ефективною, доступною та сучасною освітою, підготовки фахівців, які зможуть використовувати ШІ у своїй професійній діяльності.

Мета, методи і підходи. Метою роботи є огляд можливостей і викликів, які з'явилися із стрімким розвитком технологій ШІ та їх застосуванням викладачами у

процесі підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема майбутніх учителів історії. Для досягнення поставленої мети використано теоретичні й практичні методи, зокрема аналіз, синтез, порівняння, систематизацію та узагальнення практичного досвіду.

Основні результати. Використання технологій з використанням ШІ у підготовці здобувачів вищої освіти, зокрема майбутніх учителів історії, дасть можливість оптимізувати працю викладачів у підготовці до навчальних занять, їх проведенні, розробленні методичного забезпечення, оцінюванні навчальних досягнень студентів, а також виявленні робіт студентів, створених за допомогою ШІ. У процесі підготовки дидактичних матеріалів для проведення навчальних занять та розроблення методичного забезпечення викладачі можуть використовувати технології ШІ для:

- пошуку, фільтрації, систематизації, узагальнення, каталогізації, сортування, ранжування інформації, аналізу текстів і відеоконтенту (ChatGPT, HUMATA AI, Consensus, Bing);

- перекладу допоміжних матеріалів (DeepL, ChatGPT, @Multitran_bot, Помічник AI (На Урок));

- трансформації відео, аудіоконтенту та зображень у текст (Whisper, Audiopen.ai, Помічник AI (На Урок));

- пошуку або створення прикладів, генерації ідей з пояснення складного питання, кращої презентації навчальної інформації (ChatGPT, Gemini, Bing, Notion AI, Explainlikeimfive.io, Phind, Помічник AI (На Урок));

- створення тестів, опитувальників, ідей завдань, тем письмових робіт (TeachMateAI, Hello History AI, Questionwell, Bing, ChatGPT, Gemini, Помічник AI (На Урок)).

Інструменти ШІ дають змогу створювати текстовий, візуальний та аудіоконтент: графіки, схеми, таблиці (ChatGPT, Gemini, Помічник AI (На Урок)), зображення та відео (DALL-E, ImageFX, Midjourney, Craiyon, Magic Media (Canva), Помічник AI (На Урок)).

Використання ШІ у процесі викладання дає змогу індивідуалізувати процес навчання шляхом розроблення програм навчання, адаптованих до потреб кожного студента (ChatGPT, Gemini, TeachMateAI, Explainlikeimfive.io, Phind), та використання віртуальних асистентів для навчання, віртуальних репетиторів (AI Virtual History Teacher, CharacterAI).

Технології ШІ можуть бути засобом організації інтерактивного навчання, що сприяє ґрунтовному розумінню основоположних понять, розвитку та закріпленню вмінь і навичок через їх активне застосування в ході процесу навчання, розвитку критичного мислення, креативності, аналітичних навичок. ШІ здатний миттєво генерувати ідеї тем, проблемних питань для проведення дебатів, дискусій, мозкових

штурмів, виконання проєктів (ChatGPT, Gemini), створювати педагогічні завдання та аналізувати проблемні ситуації (ChatGPT, Gemini, Помічник AI (На Урок), TeachMateAI), симулювати розмови з історичними постатями (Hello History AI – живі розмови з 400 історичними діячами, серед яких є, наприклад, С. Бандера; Помічник AI (На Урок) – чат із 50 видатними діячами, наприклад з Г. Сковородою, В. Сухомлинським; TeachMateAI – уявне інтерв'ю з відомою історичною особою, зіркою чи вигаданим персонажем).

Одним із перспективних напрямів використання ШІ в освіті є гейміфікація освітнього процесу. Використання віртуальних середовищ уможливорює для майбутніх учителів відпрацьовувати навички комунікації, формувати предметну, методичну та інформаційну компетентність, розвивати здатність адаптації до майбутньої професійної діяльності. Так, CharacterAI можна використати як віртуальний тренажер, де студент виступатиме в ролі вчителя, а цифровий помічник (навчальний помічник) у ролі учня, Classcraft – як віртуальний тренажер гейміфікації уроків, а ChatGPT і Gemini можуть виконати роль учня в симуляції уроку. У проведенні дидактичних ігор, квестів, вікторин стануть у пригоді Classcraft, TeachMateAI, а ChatGPT, Gemini, Помічник AI (На Урок) можуть згенерувати ідеї та сценарії.

З розвитком технологій ШІ з'явилися не лише нові можливості їх використання в освітньому процесі, а й виклики, серед яких найбільшим є виконання студентами завдань за допомогою ШІ. Відповідно перед викладачами постає нове завдання – виявлення в письмових роботах здобувачів освіти контенту, створеного ШІ. Це завдання ускладнюється тим, що з українською мовою працює обмежена кількість інструментів ідентифікації текстів (ZeroGPT, Smodin) та, як зазначають дослідники, викладачам важливо відрізнити роботу студента від відповідей, згенерованих ШІ [1]. На жаль, детектори вмісту ШІ не можуть забезпечити точності й однозначності результатів перевірки. Так, інструмент, створений OpenAI, відкликано розробниками через неточність, AI Text Classifier помилково визначав роботи, написані студентами, як такі, що створені ШІ [3].

Навіть незначна модифікація створеного ШІ тексту (спеціально допущені орфографічні помилки, перетворення довгих речень на коротші) дало можливість трьом з 5 протестованих детекторів визнати, що текст був створений людиною [5].

Більшість інструментів, які виявляють роботи, створені ШІ, також пропонують послуги з переписування, перефразування текстів, надають рекомендації з «олюднення» тексту та з використання ШІ так, щоб згенерований контент був непомітним і невиявленим. Відтак виникла гостра потреба у впровадженні політики використання ШІ в освітньому процесі, формуванні культури добросовісного та відповідального використання ШІ учасниками

освітнього процесу, а також необхідність модифікації наявних засобів контролю навчальних досягнень здобувачів освіти.

Висновки. Технології ШІ створюють нові можливості для викладачів, дають змогу оптимізувати щоденну діяльність, автоматизувати виконання повторюваних і передбачуваних завдань. ШІ можна використовувати в підготовці й проведенні навчальних занять, розробленні методичного забезпечення, створенні засобів контролю та оцінюванні навчальних досягнень студентів. ШІ є допоміжним інструментом в організації викладацької діяльності, але далеким від досконалості, тож необхідно критично сприймати інформацію, згенеровану ШІ, перевіряти її надійність. У сучасному освітньому середовищі інтеграція технологій ШІ виявляється доречною та перспективною, особливо в контексті підготовки майбутніх учителів історії. Упровадження технологій ШІ сприятиме підвищенню індивідуалізації навчання, інтерактивності та гейміфікації освітнього процесу, вплине на розвиток критичного мислення, креативності, аналітичних навичок, адаптивності, комунікативної, предметної, методичної, інформаційної компетентностей, на формування у здобувачів освіти культури доброчесного та відповідального використання ШІ. Активне використання ШІ у навчанні майбутніх учителів історії також підготує їх до застосування таких технологій у подальшій професійній діяльності.

Список використаних джерел / References:

1. Cotton D., Cotton P., Shipway J. R. Chatting and Cheating: Ensuring Academic Integrity in the Era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*. 2023. № 61.2. P. 228–239. URL: <https://marjon.repository.guildhe.ac.uk/id/eprint/17735/> (date of application: 27.03.2024).
2. Felten E. W., Raj M., Seamans R. How will Language Modelers like ChatGPT Affect Occupations and Industries? (March 1, 2023). DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4375268>.
3. Fleckenstein J., et al. Do teachers spot AI? Evaluating the detectability of AI-generated texts among student essays. *Computers and Education: Artificial Intelligence*. 2024. Vol. 6. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100209>.
4. McNulty N. AI and Pedagogy. *Medium*. URL: <https://medium.com/@niall.mculty/ai-and-pedagogy-9647387515bd> (дата звернення 27.03.2024).
5. Tyrrell J. How Easy is it to Fool AI Content Detectors? 2023. *techHQ*. URL: <https://techhq.com/2023/02/how-easy-is-it-to-fool-ai-content-detectors/> (date of application: 27.03.2024).
6. Zawacki-Richter O., Marín V. I., Bond M., & Gouverneur F. Systematic Review of Research on Artificial Intelligence Applications in Higher Education – where are the Educators? *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2019. № 16(1). P. 39. DOI: <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0>

